

УДК 656.13:656.212

**АНАЛІЗ ВАНТАЖНИХ ЗАЛІЗНИЧНИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ ЧЕРЕЗ
ПРИКОРДОННІ ПЕРЕХОДИ**

**ANALYSIS OF RAILWAY TRUCK TRANSPORTATION THROUGH
BORDER CROSSINGS**

канд. техн. наук Г. О. Примаченко

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

H.O. Prymachenko, PhD (Tech.)

Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)

АТ «Укрзалізниця» має 19 залізничних прикордонних переходів, що межують з країнами Європейського Союзу (ЄС) та Республікою Молдова, з яких 15 основних функціонують та забезпечують вантажні перевезення, а саме, Ягодин, Ізов, Рава-Руська, Мостиська II, Ужгород, Чоп, Батьово, Дякове, Ділове, Вадул – Сирет, Сокиряни, Могилів-Подільський, Кучурган, Серпеневе, Рені [1]. Згідно статистичної інформації обсяги перевезень експортних вантажів у напрямку прикордонних переходів за березень 2024 року склали 2768,3 тис. тонн (на 6,1% більше по відношенню до лютого 2024 року), а за перший квартал 2024 року – 8041,8 тис. тонн (на 11,9% менше ніж за перший квартал 2023 року). Фактична середньодобова задача вантажів через залізничні стики у березні 2024 року по відношенню до лютого 2024 року зменшилась на 22 вагони або на 1,2%. Спроможність щодобової передачі вагонів через сухопутні прикордонні переходи 3422 вагона, при цьому потужність використовується лише на 51%.

ТОВ «Ukrainian railways cargo Poland» створено з метою забезпечення експедирування вантажів та оперування вагонами за межами України, саме для супроводу вантажів після проходження через прикордонні переходи. У результаті відбулося покращення логістики та зниження термінів та вартості доставки вантажів до ЄС за рахунок ефективного використання вагонів та тяги, а також, можливість надання послуги за принципом «єдиного вікна», що забезпечило перевезення вантажів територією держав ЄС та у зворотному напрямку [1]. У 2023 році було реалізовано такі проекти, як: мультимодальні перевезення: Рига (Латвія) – Ягодин (танк – контейнери), Гданськ (Польща) – Мостиська II (контейнери); Клайпеда (Литва) – Ягодин (паливо); Польща / Румунія – Україна (експедирування зерновозів). У 2024 році до 15 березня вже реалізовано наступні проекти: мультимодальні перевезення: Констанца (Румунія) – Вадул-Сирет (зерновози, цистерни), Кошиця (Словаччина) – Ужгород (криті вагони, цистерни); Щецин (Польща) – Ягодин (паливо); Славкув (Польща) – Ізов

(Jusk); Варшава (Польща) – Київ (P&G). Заплановано перспективні проекти: Київ – Каунас (Литва) (напівпричепи); Київ – Вена (Австрія) (напівпричепи).

Контейнерні маршрутні поїзди інтегровані в мультимодальну національну мережу «Центру транспортного сервісу «Ліски» АТ «Укрзалізниця». У результаті за 2023 рік здійснено 35 мультимодальних рейсів поїздів, з них 1 контрейлерний, 379 рейсів контейнерних поїздів, проведено: 76 ремонтів контрейлерних платформ, а також розпочато співпрацю з офіційним агентом морських ліній, а наявний парк підготовлених контрейлерних платформ для перевезень складається з 80 одиниць. Термінальна інфраструктура ЦТС «Ліски» АТ «Укрзалізниця» є лише на одному прикордонному переході – Чоп (місткість площадки – 360 TEU, переробна спроможність – 110 TEU на добу, є 1 контейнерний кран). Це найменший термінал за місткістю з усіх.

Філія «Термінальний оператор» АТ «Укрзалізниця» створена з метою оптимізація структури та надання більш якісних послуг. Виконує такі задачі, як централізація активів механізованих дистанцій навантажувально-розвантажувальних робіт регіональних філій в рамках одного структурного підрозділу; збільшення прибутку та обсягів вантажопереробки; покращення якості обслуговування та економічної привабливості для користувачів послуг [1]. Здійснює такі основні види діяльності, як навантажувально-розвантажувальні роботи (НРР); транспортно-експедиційне обслуговування; складування вантажів; реалізація встановлення запірно-пломбувальних пристроїв (ЗПП). По Україні налічується 21 відділення, на яких є 51 вантажний майданчик, 46 козлових кранів, 21 фронтальний навантажувач, 8 вантажних автомобілів, 25 малогабаритних навантажувачів, 8 автокранів, 51 вантажний майданчик, 20 складів, 12 підвищених колій. АТ «Укрзалізниця» запроваджено новий інтермодальний сервіс, який об'єднує перевезення контейнерних поїздів, контрейлерних поїздів та поїздів комбінованого транспорту, що може стати і мультимодальним перевезення при залученні інших видів транспорту. У результаті отримано можливість інтеграції в європейську систему контейнерних поїздів; розрахунку прогнозованої вартість послуги перевезення інтермодальних поїздів; досягти ритмічності перевезення; можливість прогнозувати час на перевезення. На сьогодні філією «ЦТС «Ліски» у співпраці з УЗ Карго Поланд вже організовано інтермодальні поїзди зі станцій Одеса-Ліски, Дніпро-Ліски та Вінниця у напрямку польських портів, що дуже важливо в умовах військового стану в Україні.

[1] Ponomarova, T. V., and O. S. Sayko. "Tax Regulation of Multimodal Transportation Development" *Business Inform* 1, no. 528 (2022): 211–16. <http://dx.doi.org/10.32983/2222-4459-2022-1-211-216>.